

Aan: Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Betreft: Juridisch bezwaar tegen het wetsvoorstel voor toezicht op informeel onderwijs

Utrecht, 6 december 2024

Geachte Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Met deze brief wil ik mijn ernstige bezwaren kenbaar maken tegen het wetsvoorstel dat beoogt toezicht op informeel onderwijs uit te breiden. Dit voorstel is niet alleen juridisch problematisch en disproportioneel, maar het heeft tevens verstrekende implicaties voor fundamentele rechten van alle geloofsgemeenschappen in Nederland, waaronder joodse, christelijke en islamitische gemeenschappen.

Juridische en Constitutionele Bezwaren

Het voorgestelde wetsvoorstel druist in tegen essentiële nationale en internationale grondrechten die onze democratische rechtsstaat waarborgen:

- 1. Artikel 6 Grondwet en artikel 9 EVRM:** De vrijheid van godsdienst en levensovertuiging garanderen dat religieuze instellingen vrij zijn in hun organisatie en onderwijs. Het voorstel legt een onevenredige beperking op aan deze fundamentele rechten door informele religieuze onderwijsinstellingen onder overheidstoezicht te plaatsen.
- 2. Artikel 8 Grondwet en artikel 11 EVRM:** De vrijheid van vereniging staat een dergelijk toezicht slechts toe wanneer de openbare orde direct in gevaar is. Dit wetsvoorstel richt zich echter preventief op geloofsgemeenschappen zonder concrete aanwijzingen van wanpraktijken, wat een disproportionele beperking van dit recht vormt.
- 3. Artikel 23 Grondwet:** Het voorstel probeert informeel onderwijs onder de reikwijdte van artikel 23 te brengen, terwijl dit artikel expliciet beperkt is tot regulier, leerplichtig onderwijs binnen het publieke bestel. Informeel onderwijs valt hier buiten, en het voorgestelde toezicht is dus niet in lijn met de huidige constitutionele kaders.
- 4. Scheiding van kerk en staat:** Door religieuze instellingen specifiek te richten in het toezicht, schendt het voorstel het principe van de scheiding van kerk en staat. Dit principe verhindert dat de overheid zich mengt in de inhoudelijke organisatie van religieuze activiteiten, een kernwaarde van onze democratische rechtsstaat.
- 5. Artikel 1 Grondwet en artikel 14 EVRM:** Het voorstel maakt geen onderscheid naar godsdienst in de tekst, maar richt zich in de praktijk vrijwel uitsluitend op islamitisch informeel onderwijs. Dit leidt tot stigmatisering van één specifieke gemeenschap en is strijdig met het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod.

Gevolgen voor Joodse, Christelijke en Islamitische Gemeenschappen

In Nederland hebben geloofsgemeenschappen, waaronder joodse, christelijke en islamitische gemeenschappen, een lange traditie van het aanbieden van informeel onderwijs, zoals catechisatie, Tora-studie en koranlessen. Deze activiteiten spelen een cruciale rol in het doorgeven van religieuze en culturele waarden.

Het voorgestelde toezicht raakt de autonomie van deze gemeenschappen direct en ondermijnt het vertrouwen tussen religieuze instellingen en de overheid. Voor joodse gemeenschappen betekent dit een mogelijke inmenging in Tora-onderwijs; voor christelijke gemeenschappen kan dit gevolgen hebben voor zondagsscholen en catechisatie; en voor islamitische gemeenschappen staat de autonomie van koranonderwijs onder druk. Het voorstel zet bovendien een precedent dat de religieuze vrijheid van alle gemeenschappen in Nederland bedreigt.

Disproportionaliteit en Bestaande Juridische Kadern

Het wetsvoorstel suggereert dat er onvoldoende juridische mogelijkheden zijn om op te treden tegen misstanden in informeel onderwijs, maar dit is onjuist. Onder de huidige wetgeving kunnen burgemeesters en politie reeds ingrijpen bij overtredingen, zoals het verspreiden van antidemocratische of antirechtsstatelijke ideeën. Daarnaast biedt de Algemene wet bestuursrecht (Awb) in combinatie met de Algemene wet op het binnentreden voldoende waarborgen voor opsporing en handhaving in uitzonderlijke situaties.

Het creëren van aanvullende wetgeving die preventief toezicht mogelijk maakt, is daarom overbodig en creëert een ongerechtvaardigde beperking van grondrechten.

Aanbeveling

Ik verzoek u met klem om dit wetsvoorstel in te trekken en in plaats daarvan te blijven vertrouwen op de bestaande juridische kadern, die reeds effectief zijn in het bestrijden van wanpraktijken. Het beschermen van fundamentele rechten, waaronder religieuze vrijheid, moet in een democratische rechtsstaat altijd voorop staan. Daarnaast is het van groot belang dat beleid neutraal en proportioneel is en geen enkele gemeenschap stigmatiseert.

Ik vertrouw erop dat u deze kwestie met de grootste zorgvuldigheid zult behandelen en ben uiteraard beschikbaar voor een nadere toelichting of gesprek.

Hoogachtend,

Mohamed Lalouchi

Saigondreef 16
3564HK Utrecht
Mlalouchi@proton.me
+31643868888

